

KIRKERNE LEVER PÅ MORS

I al stilhed er der på Mors sket en mindre revolution. I stedet for at konkurrere om de samme kirkegængere med de samme aktiviteter, er seks kirker gået sammen om at dele præster, kirkelige handlinger og nye funktioner i mellem sig. I dag har flere af kirkerne fået en ny profil, og landsbykirken er genopstået som en ressource i lokalsamfundet. Nu er også andre menighedsråd begyndt at kigge mod Mors. Den 17. juni kommer menighedsrådet fra Bislev Kirke i Himmerland forbi for at lade sig inspirere af de gode resultater.

Naturkirke, pilgrimskirke eller grillaften i kirken?

Omkring 1700 af Danmarks 2400 folkekirker er landsbykirker, og mange af dem kæmper med de samme udfordringer som de landsbyer, de ligger i - nemlig et støt dalende befolkningstal og mange tomme kirkebænke. Cirka 200 landsbykirker har i dag færre end 200 folkekirkemedlemmer pr. kirke, og Agerø Kirke på Mors har kun knap 30 medlemmer. Et af svarene på denne type udfordring er ofte at tage de halvtomme kirker ud af kirkelig brug, men hvad skal der så ske med selve kirkebygningen?

Så på Mors har man valgt en anden vej: I Landsbyen De 7 Sogne, som i forvejen arbejder sammen om at dele funktioner og faciliteter på tværs, har man valgt også at arbejde sammen om kirkefunktionerne. Så hver kirke får sin egen unikke profil, og alle kirker får en bid af den fælles menighed. Og den idé er så god, at Bislev Menighedsråd fra Himmerland den 17. juni tager på rundtur på Mors for at lade sig inspirere af de gode erfaringer.

"Vi kommer fra et område, hvor der er kort mellem kirkerne og længere mellem beboerne. Mange lokale samlingspunkter er lukket, men kirken er her stadig, så vi synes selvfølgelig, det er interessant at se nærmere på, hvordan man kan bruge og bevare den som kulturskat og lokalt samlingspunkt - også selv om vi ikke kan fylde den til gudstjeneste hver eneste søndag," siger Tove Japhetson Rasmussen, kirkeværge og medlem af Menighedsrådet Bislev.

Flere kirkegængere

Sydvestmors pastorat omfatter seks kirker og er resultat af to pastorater, der i 2013 blev slået sammen til ét. Lige siden har områdets to præster arbejdet sammen om de kirkelige aktiviteter. Det betyder, at menigheden ikke længere kun går i kirke i 'deres egen kirke', men i højere grad søger den kirke, hvor der er gudstjeneste - uanset hvor de bor.

Sammenlægningen af pastoratet er faldet sammen med et projekt, hvor forskellige idéer fra dukketeater til pilgrims-, natur- og fuglekirke er blevet afprøvet. Og de to initiativer har på fornemmeste vis understøttet hinanden i en fælles ambition om at skabe større samarbejde på tværs af kirkerne.

I dag er arbejdet så småt begyndt at bære frugt: Arbejdsgruppen vurderer, at antallet af kirkegængere i pastoratet er fordoblet. Og de seks kirker har nu taget de første skridt mod at udvikle hver deres særlige profil - hvad enten der satses på de ældre, på børn og unge, på de åndeligt søgende, på hobbyornitologer eller vandrerne.

"Vi er glade for de foreløbige resultater af projektet, som blandt andet har ført til, at lokale beboere er begyndt at gå mere i kirke hos hinanden. På den måde står landsbykirken styrket som en ressource og mødested i lokalsamfundet. Det er nyt, at man nu kan reklamere for en gudstjeneste på samme måde som en byfest. Det kunne man altså ikke før i tiden," siger Chresten Søndergaard, medlem af arbejdsgruppen og formand for styregruppen bag Landsbyen De 7 Sogne.

Kirkerne er fordelt på tre menighedsråd, og projektet har også betydet et tættere samarbejde på tværs, et større kendskab til hinanden og overvejelser om måske at danne ét nyt menighedsråd.

"Sammenlægningen af vores to pastorater og kirkernes nye profiler er to processer, der har befrugtet hinanden. Min kollega sognepræst Christian Rønlev Berwald og jeg startede i julen med at holde gudstjeneste i 'hinandens' kirker. Det var der nok i begyndelsen nogle af de ældre kirkegængere, der synes var lidt mærkeligt. Men nu er det mit indtryk, at langt de fleste bakker op om vores måde at forsøge at 'ryste posen' på - og godt kan se, at det faktisk også har rystet os tættere sammen," siger Benedicte Tønsberg, sognepræst i Sydvestmors pastorat

Yderligere oplysninger

Chresten Søndergaard, formand for styregruppen for Landsbyen de 7 Sogne, 97 76 91 25
Tove Japhetson Rasmussen, formand for Bislev Menighedsråd, tlf. 30 13 71 64

Poul Erik Olsen, formand for arbejdsgruppen og projektkoordinator for Landsbyen de 7 sogne, tlf. 23 36 23 14
Benedicte Tønsberg, sognepræst i Sydvestmors pastorat, tlf. 51 20 74 09

FAKTA

Nye veje for kirkerne på Mors

- Agerø Kirke er blevet naturkirke, som kan rumme både fotoudstillinger, projektor og lærred, så der kan vises fx naturfilm. Kirken fungerer også som 'varmestue' for hobbyornitologer, og under VM i fodbold kan man den 16. juni komme til landskamp i kirken og til fælles grillarrangement udenfor.
- Hvidbjerg Kirke er blevet børne- og skolekirke med bl.a. skole- og spagettigudstjenester. Ambitionen er også at gøre kirkerummet til et sted, som bl.a. børnehaven kan bruge til dukketeater.
- Tæbring Kirke er nu pilgrimskirken, hvor vandrere kan overnatte på madrasser mellem bænkeradderne eller i shelter udenfor. Et lille bibliotek/bytteteol er kommet til, og der er mulighed for at lytte til musik. Over tid skal kirkegården omdannes til rekreativt grønt område.
- Karby Kirke er kirke for de åndeligt søgende, og det inkluderer mulighed for meditation, bøn i bevægelse, teater og musik.
- Profilen for Redsted Kirke er stadig under udvikling.
- Profilen for Rakkeby Kirke er stadig under udvikling.

Om projektet 'Folkekirke og landsbyklynger'

Landets yderområder kæmper med befolkningstilbagegang, og mange steder er det ikke længere bæredygtigt, at hver landsby rummer forsamlingshus, idrætshal, købmand, bibliotek, skole med videre.

Over det seneste årti er landsbyklynger opstået som en reaktion på dette; her samarbejdes om – og prioriteres imellem – forskellige faciliteter og tilbud på tværs af landsbyerne. Samtidig har vi i Danmark mere end 1700 smukke landsbykirker, de fleste af dem middelalderkirker. Det er velvedligeholdte bygninger, som flere steder godt kunne danne ramme om flere aktiviteter, end de gør i dag.

Formålet med projektet 'Folkekirke og landsbyklynger – en undersøgelse af fremtidige samarbejdsmuligheder med Landsbyen de 7 Sogne på Mors som eksempelprojekt' har været at undersøge, hvordan folkekirken på landet kan fungere som aktiv medspiller i de nye landsbyklynger, her med landsbyklyngen 'Landsbyen De 7 Sogne' på Mors som eksempelprojekt.

Gennem et udviklings- og netværksforløb har BARK Rådgivning sammen med Landsbyen de 7 Sogne og lokale menighedsråd undersøgt, hvordan landsbykirken – med både sine rum og sine mennesker – kan udfylde en funktion i de nye landsbyklynger, hvor faciliteter og services i højere grad skal deles på tværs af landsbyer.

Projektet tog sin begyndelse start januar 2016 og afsluttes i september 2018. BARK Rådgivning har været projektleder på projektet.